

Velstand

Dansk velstand undervurderet med op til 35 mia. kr.

Danmarks Statistik har i oktober revideret opgørelsen af betalingsbalancens løbende poster med 28 mia. kr. i 2014. Samtidig har man proklameret, at der næste år er yderligere opjusteringer på vej i størrelsesorden 12-16 mia. kr. Revisioner betyder isoleret set, at dansk BNP i 2014 er undervurderet med op til godt 2 mia. kr., mens BNI, der er et mere retvisende mål for vestanden, er undervurderet med op til 35 mia. kr. Det betyder, at vi alt andet lige kan få et velstandsløft på op til 1¾ pct. for 2014. Det er mærkbart.

af Chefanalytiker **Frederik I. Pedersen****7. november 2015**

Analysens hovedkonklusioner

- Danmarks Statistik har revideret opgørelsen af den danske betalingsbalance tilbage til 2012. Der er generelt sket en opjustering de senere år på op til 28 mia. kr. I 2014 var overskuddet helt oppe på 150 mia. kr., mens de seneste 12 måneder af 2015 (august) ligger på 147½ mia. kr. Det svarer til 7½-7¾ pct. af BNP, hvilket bortset fra enkeltår under 1. og 2. Verdenskrig aldrig er set større tilbage til 1850. Justeringerne har både effekt på BNP og på BNI (Bruttonationalindkomsten).
- Ydermere har Danmarks Statistik annonceret yderligere oprevisninger af betalingsbalancen, der dog først indarbejdes næste år. Det er oprevisninger af vare- og tjenestebalancen tilbage til 2005 gradvist stigende til 12-16 mia. kr. Danmarks Statistik forventer ikke et 1:1 gennemslag på BNP og BNI, men dog en signifikant effekt.
- Antages et halvt gennemslag får vi, med revisioner fra starten af oktober i år, isoleret set en opjustering af BNP i 2014 på godt 20 mia. kr., mens BNI vil blive opjusteret med op til 35 mia. kr. Det sidste svarer til et mærkbart løft i vores velstandsniveau på 1¾ pct.

Kontakt

Chefanalytiker

Frederik I. Pedersen

Tlf. 33 55 77 12

Mobil 28 42 42 72

fip@ae.dk

Kommunikationschef

Mikkel Harboe

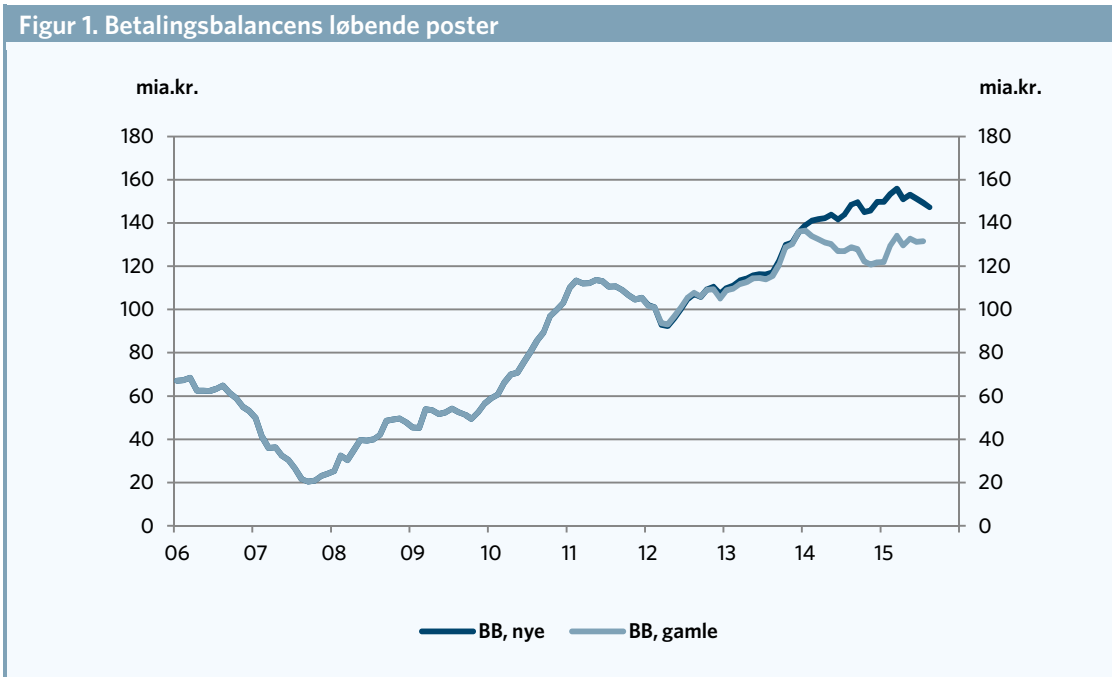
Tlf. 33 55 77 28

Mobil 28 36 87 50

mh@ae.dk

Dansk velstand undervurderet med op til 40 mia.kr.

Danmarks Statistik reviderede i starten af oktober 2015 opgørelsen af den danske betalingsbalance til bage til 2012. Helt generelt er der sket en opjustering af de løbende poster, dog især fra begyndelsen af 2014. Herfra har saldoen ligget og svinget mellem knap 140 mia. kr. og godt 155 mia. kr. I 2014 og de seneste 12 måneder frem til august 2015 har der været et overskud på 7½-7¾ pct. af BNP. Det er bortset fra enkeltår under 1. og 2. Verdenskrig aldrig set større tilbage til 1850 (hvor der findes tal).

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Tabel 1 (nedenfor) viser hovedposterne for betalingsbalancens løbende poster – ny og gammel opgørelse samt revision for årene 2012-2014. Som det fremgår, er der generelt sket en gradvis opjustering af overskuddet på vare- og tjenestebalancen. Her var der sidste år et overskud på 118 mia. kr. mod 104 mia. kr. inden revisionen – en samlet revision på +14 mia. kr.

Kigger man på vare- og tjenesteposterne, er det primært tjenesterne, der er revideret og især de poster, der ikke har med søfart at gøre. Det gælder bl.a. lufttransport, rejser, bygge- og anlægstjenester, royalties og andre forretningstjenester. Der er således heller ikke ændret ved at handlen med energi bidrager negativt til betalingsbalancen, hvor vi for blot få år siden havde et stort plus her.

I 2013 modsvares det større bidrag fra vare- og tjenestebalancen af en tilsvarende nedrevision af Løn- og formueindkomst mv. Sidstnævnte dækker renter og udbytter (netto) fra den voksende udlandsformue, men også u-landsbistand, bidrag til EU mv. Betalingsbalancens løbende poster er derfor samlet uændret i 2013.

I 2014 ligger der derimod også en opjustering af Løn- og formueindkomst mv. netto fra udlandet på 14 mia. kr., hvorfor betalingsbalancen samlet er oprevideret med hele 28 mia. kr. i 2014. Der var sidste år et overskud på samlet 150 mia. kr., hvilket svarer til 7,7 pct. af BNP¹. Den nye opgørelse vil formentlig

¹ Her er BNP-niveauet også opjusteret svarende til revisionen af handelsbalancen, jf. nedenfor.

bringe Danmark ind i top 4, hvad angår største betalingsoverskud i OECD-området for 2014 kun overgået af Holland, Norge og Tyskland.

Tabel 1. Revision af betalingsbalancens løbende poster 2012-2014

	Nye			Gamle			Revision		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
----- mia.kr. -----									
(1) Vare- og tjenestebalance (a)+(b)	102	115	118	100	108	104	2	7	14
(a) Varer, heraf	115	107	96	116	109	95	-1	-2	1
- industrivarer ekskl. skibe fly	24	32	32	24	32	32	1	0	0
- Næringsmidler, drikkevarer mv.	54	54	47	54	54	47	0	0	1
- energy (ekskl. bunkring)	9	-2	-4	11	0	-4	-2	-2	0
- Øvrige varer mv. (1)	28	23	20	27	23	21	1	0	0
(b) Tjenester mv. inkl. bunkring	-13	8	22	-16	-1	9	3	9	13
- Søfart inkl. bunkring mv. (2)	8	18	28	7	16	25	0	3	3
- Andre tjenester	-20	-10	-6	-23	-16	-16	3	6	10
(2) Løn- og formueindkomst mv.	5	21	32	5	28	18	0	-7	14
- Løn- og formueindkomst(3)	43	61	68	43	68	55	0	-6	13
- Løbende overførsler (4)	-38	-40	-36	-38	-40	-36	0	-1	1
(3+4) Betalingsbalancens løb. poster	107	136	150	105	136	122	2	0	28

(1) Dækker skibe, fly, boreplatforme, varer der ikke krydser den danske grænse, samt fragt, der er teknisk post. Handlen på varegrupper tages fra udenrigshandelsstatistikken, hvor udgifterne til fragt og forsikring indgår på importen af varer, men ikke eksporten af varer. I betalingsbalancen indgår alle udgifterne til fragt og forsikring allerede på tjenestebalancen. Posten burde rettelig trækkes fra importen af de forskellige varegrupper, så overskuddet for hver post blev større. Problemet er blot at vi ikke har oplysninger om hvordan denne fragt og forsikring fordeler sig på varegrupper. Derfor denne konstruktion.

(2) Bunkring mv. dækker både skibe og flys påfyldning af brændstof i fremmede havne samt proviantering. Det formodes at hovedparten af udgiften ligger på skibe, hvorfor den er placeret sammen med søfarten.

(2) Især renter og udbytter, netto

(3) Især u-landsbistand og EU-bidrag netto

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Revisionerne vil også have en effekt på den økonomiske velstand. Revisionerne for vare- og tjenestebalancen indgår nemlig direkte i opgørelsen af BNP (via eksport og import), mens revisionerne af løn- og formueindkomst påvirker opgørelsen af Bruttonationalindkomsten (BNI).

Mens BNP viser den indkomst der skabes via produktion på dansk jord, så måler BNI den samlede indkomst, der som udgangspunkt er til rådighed i et land. BNI er derfor et mere retvisende mål for velstand end BNP, jf. AE-analysen "BNP undervurderer væksten i dansk velstand".

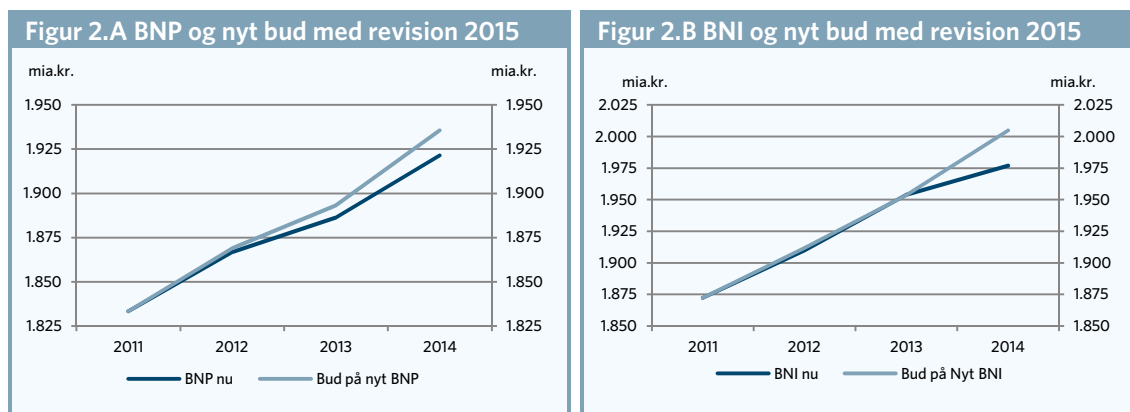
På baggrund af de ovenstående revisioner af betalingsbalancen må BNP-niveauet isoleret set forventes at blive opjusteret med 2¼ mia. kr. i 2012, 6¾ mia. kr. i 2013 og med 14 mia. kr. i 2014². I 2014 svarer det til en opjustering af nominelt BNP med ¾ pct.

Nu ved vi ikke hvor meget af justeringerne, der modsvarer af ændrede priser eller en ændrede mængder. For uændrede priser i udenrigshandlen svarer justeringerne til, at BNP-væksten løftes 0,1 pct. i 2012, ¼ pct. i 2013 og knap 0,4 pct. i 2014. Der altså mulighed for en pæn opjustering af vækstbillede de senere år, hvis ikke prisudviklingen revideres.

² I 2015 tyder tallene på en opjustering omkring 12 mia.kr.

Medtages effekterne på BNI fra Løn- og formueindkomst mv. så får vi et lille løft på 2 mia. kr. i 2012 (svarende til 0,1 pct.), mens vi i 2013 ikke får nogen effekt, da løn- og formueindkomst er revideret ned helt svarende til den BNP-effekt, vi fik via vare- og tjenestehandlen. I 2014 får vi så til gengæld et ekstra bidrag til BNI på i alt 28 mia.kr. svarende til en opjustering på 1,4 pct. Det er et meget mærkbart løft.

Figur 2A og 2B viser det nuværende BNP og BNI samt de revisioner der alt-andet-lige følger med de nyeste tal for betalingsbalancens løbende poster.

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik

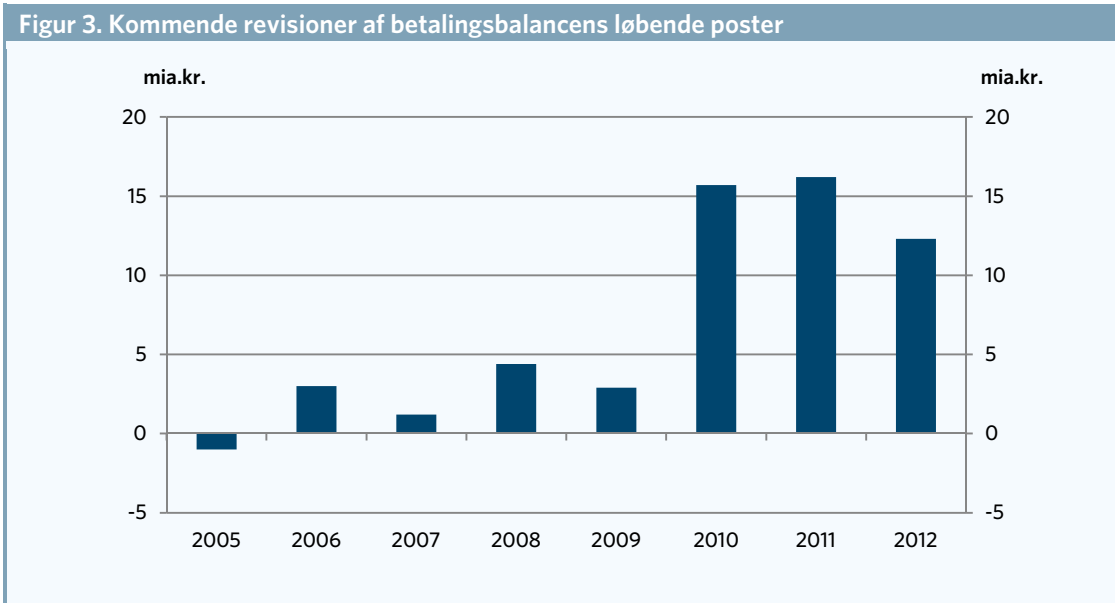
Yderligere opjusteringer på vej

I forbindelse med de nye revisioner, har Danmarks Statistik samtidig annonceret, at der til næste år kan forventes yderligere opjusteringer³. Disse vil dog først blive indarbejdet i oktober 2016.

Danmarks Statistik har ved at krydstjekke indberetninger fundet, at en række multinationale virksomheder ikke korrekt får indberettet aktiviteter fra udlandet. Man har således for en række større virksomheder fundet et for lavt niveau i rapporteringen til betalingsbalancen af varer, der ikke passerer den danske grænse. Det gælder f.eks. salg af varer i udlandet efter forarbejdning i udlandet og såkaldt "merchanding", dvs. køb og videresalg i udlandet, uden at varerne er blevet videreforarbejdet, og uden at de har passeret den danske grænse. Ligeledes er udenrigshandlen med tjenester bl.a. forarbejdningstjenester og handel med intellektuelle rettigheder undervurderet. Det er ofte aktiviteter i relation til udenlandske datterselskaber. Derudover følger der nogle justeringer i forbindelse med en række nye oplysninger og datakorrektioner.

Figur 3 viser det af Danmarks Statistik foreløbige opgjorte revisionsbehov for perioden 2005-2012. Fra et lille minus i 2005 på ca. 1 mia.kr. ændres revisionsbehovet til et plus på omkring 16 mia. kr. i 2010 og 2011, mens vi for 2012 ligger på godt 12 mia. kr.

³ Se <http://www.dst.dk/ext/formid/revisionbb--pdf>

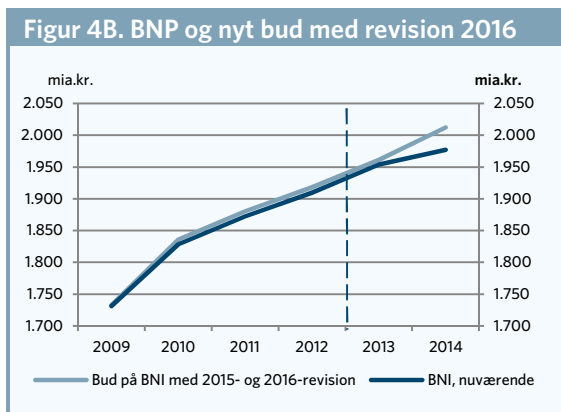
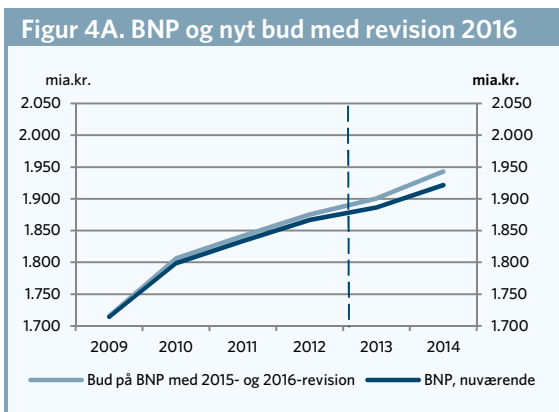

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik (<http://www.dst.dk/ext/formid/revisionbb--pdf>)

Danmarks Statistik oplyser samtidig, at perioden 2013-2015 fortsat er under behandling, men at man venter samme høje niveau som for revisionerne fra 2010-2012, dvs. i størrelsesorden 12-16 mia. kr. Det betyder, at overskuddet på betalingsbalancens løbende poster må forventes at ligge på 150-160 mia. kr. i årene 2013-2015. Der vil for 2014 således være tale om en opjustering på omkring 40 mia. kr. sammenlignet med den gamle opgørelse eller hvad der svarer til omkring 2 pct. af BNP. Det vil formentlig bringe Danmark i Top-3 over OECD-lande med største betalingsbalanceoverskud i 2014, i det vi da forventes at overgå Tyskland.

Netop fordi de kommende revisioner ligger på vare- og tjenstedelen, må de også forventes at have effekt på opgørelsen af BNP. Danmarks Statistik oplyser dog, at de kommende revisioner i betalingsbalancen ikke ventes at slå fuldt igennem i BNP, men at der forventes *signifikante* revisioner af BNP i opadgående retning. Det kan skyldes forskydninger mellem hvad der tidligere er blevet indberettet som egenproduktion i Danmark og aktivitet i udlandet.

Hvis vi antager at det er ½ af revisionen næste år, der kan forventes at slå igennem på BNP og BNI, og at revisionerne for 2013 og 2014 ligger på gennemsnittet af årene 2010-2012 får vi billederne i figur 4A og 4B. Før 2009 er der kun tale om marginale revisioner hvorfor de ikke er taget med her.

Anm.: Det er i opgørelsen antaget at revisionerne der først kommer næste år for 2013 og 2014 er på linje med revisionen for 2012, og at det er halvdelen der slår igennem på BNP og BNI.

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Sammenlignet med det nuværende nationalregnskab opjusteres BNP med samlet godt 21 mia. kr. i 2014, mens BNI i 2014 opjusteres med godt 35 mia. kr. For BNP er der tale om en opjustering på godt 1 pct., mens der for BNI er tale om en oprevison på 1¼ pct. Det er altså ikke i småtingsafdelingen.

Ovenstående er alt-andet-lige-betragtninger i forhold til de revisioner, vi allerede har set for betalingsbalancen samt de revisioner, der ventes næste år. Der kan således komme andre revisioner af Nationalregnskabet, der trækker den modsatte vej, men de skal være meget mærkbare, hvis ikke den samlede velstand skal ende højere.